

Til lovforslag nr. L 104

Folketinget 2013-14

Betænkning afgivet af Beskæftigelsesudvalget den 12. marts 2014

Betænkning

over

Forslag til lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion

[af beskæftigelsesministeren (Mette Frederiksen)]

1 Ændringsforslag

Der er stillet 14 ændringsforslag til lovforslaget. Beskæftigelsesministeren har stillet ændringsforslag nr. 4 og 8. Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1-3, 5-7 og 9-14.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 20. december 2013 og var til 1. behandling den 28. januar 2014. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Beskæftigelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og beskæftigelsesministeren sendte den 6. november 2013 dette udkast til udvalget, jf. BEU alm. del – bilag 57. Den 20. december 2013 sendte beskæftigelsesministeren de indkomne høringssvar, et høringsnotat og en ligestillingsvurdering herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra Soldaterlegatet og FTF.

Beskæftigelsesministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 26 spørgsmål til beskæftigelsesministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

4 af udvalgets spørgsmål og beskæftigelsesministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af beskæftigelsesministeren under nr. 4 og 8 stillede ændringsforslag. Flertallet vil stemme imod de af Enhedslisten stillede ændringsforslag.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget siger ja til de to ændringsforslag stillet af beskæftigelsesministeren, der gør, at veteraner fra Cypern kan inddrages. De har ligeså meget krav på erstatning som andre veteraner. DF siger nej til de ændringsforslag, der er stillet af Enhedslisten, og som udvider personkredsen, da lovforslaget kun bør angå personer udsendt af staten i farlig tjeneste til gavn for Danmark.

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget støtter lovforslaget og den enighed, der er skabt mellem Folketingets partier om forbedrede regler for soldater og andre statsansatte, der har været udsendt for at deltage i konfliktforebyggende, fredsbevarende, fredsskabende, humanitære eller andre lignende opgaver og i den forbindelse har pådraget sig PTSD, som diagnosticeres på et væsentligt senere tidspunkt. Imidlertid er SF enig i, at der er visse aspekter i forbindelse med sent diagnosticeret PTSD som arbejdsskade under arbejde Danmark, som man bør kigge nærmere på set i lyset af den lovgivning, der vedtages nu. Disse aspekter bør belyses og analyseres nærmere, herunder de økonomiske konsekvenser. SF deltager gerne i et sådant arbejde med henblik på at finde ud af, om der kan opnås en højere grad af ligestilling gennem eventuelle forslag om ændrede regler i forbindelse med sent diagnosticeret PTSD som arbejdsskade ved arbejde udført i Danmark.

Et *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Lovforslaget er en udløber af en rapport fra SFI om krigsveteraner, som har været udsendt til Balkan, Irak og Afghanistan (SFI: »Soldater – før, under og efter udsendel-

se«, 2010). Rapporten viste, at mange af de udsendte vendte hjem med psykiske sygdomme, ikke mindst PTSD, som de ikke fik anerkendt eller erstatning for som en arbejdsskade. Det skyldes 6-månedersreglen, ifølge hvilken den tilskadekomne skal have et lægenotat inden for 6 måneder efter hændelsen.

Enhedslisten indkaldte beskæftigelsesministeren og forsvarsministeren til en forespørgsel, F 29, som blev foretaget den 16. april 2013, og der kom et forslag til vedtagelse (V 57) ud af forespørgslen, som pålagde regeringen at se bort fra 6-månedersreglen. I forlængelse af vedtagelsen blev der lavet en sundhedsfaglig udredning, som siger, at PTSD også sker med forsinkelse.

Denne udredning betød, at Arbejdsskadestyrelsen ændrede sin praksis og genoptog ca. 400 sager vedrørende PTSD-ramte blandt krigsveteraner, og i forlængelse heraf fremsatte beskæftigelsesministeren lovforslag L 104.

Det undrer Enhedslisten, at det er en særlov, som kun omfatter soldater og andre statsansatte, som har været udsendt. Det betyder, at nogle ansatte får anerkendelse og erstatning, mens andre ikke har mulighed for præcis det samme. Det kan f.eks. være brandfolk, politifolk, socialpædagoger osv. De bliver behandlet som hidtil, efter at Arbejdsskadestyrelsen indtil videre har ændret sin praksis. Men selvfølgelig bør disse grupper også være omfattet af loven. Derfor har Enhedslisten stillet en række ændringsforslag til lovforslaget. Ændringsforslagene indebærer, at udgiften til at udvide retten til erstatning til andre end dem, der har været udsendte statsansatte, skal betales gennem Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring. Det er svært at give et bud på, hvor mange ekstra som vil blive omfattet af loven ved denne ændring. Men det er nok ikke ret mange, som vil blive omfattet.

Desuden vil EL rose ministeren for ændringsforslag nr. 4 og 8, som betyder, at nogle få flere får mulighed for at få anerkendelse og erstatning, når de har været udsendte for mere end 30 år siden. Det er et forslag, som kom, efter at EL stillede spørgsmål 16 om, hvorfor lovforslaget havde en 30-årsforældelsesfrist. Svaret på spørgsmål 16 var i følge EL meget tilfredsstillende.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (EL):

Til titlen

1) I titlen ændres »tidligere udsendte soldater og andre statsansatte« til: »personer«.

[Udvidelse af den sikrede personkreds]

Til § 1

2) Paragraffen affattes således:

»§ 1. Denne lov omfatter personer, der er omfattet af §§ 2-5 i lov om arbejdsskadesikring, med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion og deres efterladte.«
[Udvidelse af den sikrede personkreds]

Til § 2

3) I *stk. 1, nr. 3*, udgår », og at sygdommen er opstået i tilknytning til og som følge af udsendelse som nævnt i § 1, *stk. 2*«.

[Konsekvens af ændringen af den sikrede personkreds, og at der ikke længere stilles krav om udstationering]

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 3

4) *Stk. 2* affattes således:

»*Stk. 2*. Krav efter denne lov forældes ikke.«
[Ophævelse af forældelse af krav efter loven]

Af et *mindretal* (EL):

Til § 4

5) Paragraffen affattes således:

»§ 4. Afgørelser efter denne lov kan af tilskadekomne, efterladte, den ansættende myndighed og Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring vedrørende andre personer end statsansatte indbringes for Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 8 i lov om arbejdsskadesikring.«
[Flere klageberettigede som følge af den udvidede personkreds]

Til § 6

6) I *2. pkt.* indsættes efter »ansættende statsmyndighed«: »og Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring, jf. *stk. 2*«.
[Ændret finansiering som følge af den udvidede personkreds]

7) Som *stk. 2* indsættes:

»*Stk. 2*. Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring kan til finansieringen af udgifter efter *stk. 1* opkræve et tillæg til bidraget efter § 58 i arbejdsskadesikringsloven hos alle arbejdsgivere bortset fra statslige arbejdsgivere.«
[Ændret finansiering som følge af den udvidede personkreds]

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 7

8) Som *stk. 3* indsættes:

»Stk. 3. Loven finder også anvendelse på fordringer vedrørende erstatning eller godtgørelse, som er forældet før lovens ikrafttræden, således at spørgsmål om forældelse skal afgøres efter de regler, der gælder efter denne lovs ikrafttræden.«

[Behandling af krav, der er forældet før lovens ikrafttræden]

Af et mindretal (EL):

Til § 8

9) Det under nr. 3 foreslåede § 14, stk. 3, nr. 4, affattes således:

»4) lov om erstatning og godtgørelse til personer med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.«

[Konsekvens af den udvidede personkreds]

10) I den under nr. 4 foreslåede ændring af § 59, stk. 1, 1. pkt., ændres »lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion« til: »lov om erstatning og godtgørelse til personer med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.«

[Konsekvens af den udvidede personkreds]

11) Det under nr. 7 foreslåede § 94, stk. 3, nr. 4, affattes således:

»4) lov om erstatning og godtgørelse til personer med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.«

[Konsekvens af den udvidede personkreds]

Til § 9

12) Det under nr. 1 foreslåede § 14 c, stk. 1, nr. 4, affattes således:

»4) lov om erstatning og godtgørelse til personer med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.«

[Konsekvens af den udvidede personkreds]

Til § 10

13) Det under nr. 1 foreslåede § 20, stk. 1, nr. 4, affattes således:

»4) lov om erstatning og godtgørelse til personer med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.«

[Konsekvens af den udvidede personkreds]

Til § 11

14) Det under nr. 2 foreslåede § 7, nr. 20, 2. pkt., affattes således:

»Det samme gælder for kapitalbeløb, der udbetales i henhold til § 17, stk. 7, 4. og 5. pkt., og § 27 i lov om arbejdsskadesikring, når erstatningen er tilkendt efter lov om erstatning og godtgørelse til personer med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.«

[Konsekvens af den udvidede personkreds]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Lovforslagets titel ændres som konsekvens af den udvidede personkreds, der indføres ved ændringsforslag nr. 2.

Til nr. 2

Det foreslås, at lovforslaget udvides til at omfatte alle personer, der er omfattet af den sikrede personkreds i §§ 2-5 i arbejdsskadesikringsloven.

Med forslaget ligestilles alle tilskadekomne, uanset om de mindst en gang har været udsendt eller i øvrigt i tjenstligt medfør har opholdt sig i udlandet i områder, hvor danske statsansatte deltager i konfliktforebyggende, fredsbevarende, fredsskabende, humanitære og andre lignende opgaver, eller om de har pådraget sig PTSD under arbejde i Danmark. Samtidig ligestilles privatansatte og andre offentligt ansatte end statsansatte med soldater og andre statsansatte efter loven.

Det vurderes, at udvidelsen vil få betydning for privatansatte, der udsendes af en arbejdsgiver til konfliktområder m.v., og for fængselsfunktionærer og socialrådgivere og andre, der som led i deres tjeneste udsættes for exceptionelle påvirkninger.

Det er fortsat en betingelse efter loven, at sygdommen først diagnosticeres sent.

Den udvidede personkreds indebærer en udvidelse af Folketingets forslag til vedtagelse nr. V 57 af 16. april 2013.

Til nr. 3

Forslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 2 om den udvidede personkreds. Der stilles ikke længere krav om, at sygdommen skal være opstået i tilknytning til og som følge af en udsendelse. Det forudsættes fortsat, at øvrige betingelser i arbejdsskadesikringsloven er opfyldt, herunder kravet om, at der er årsagssammenhæng mellem den arbejdsmæssige belastning og sygdommen.

Til nr. 4

Den foreslåede forældelsesregel i lovforslagets § 3, stk. 2, medfører, at der ikke vil kunne gives erstatning og godtgørelse, hvis tidspunktet for den skadevoldende påvirkningsophør ligger mere end 30 år før lovens ikrafttrædelsesdato.

Det indebærer, at der kan være berettigede, der på grund af reglen bliver afskåret fra erstatning.

Dette er i modstrid med intentionerne bag lovforslaget, og det foreslås derfor, at den foreslåede forældelsesregel udgår og erstattes af en regel, der sikrer, at krav efter loven ikke forældes.

Til nr. 5

Forslaget er en konsekvens af ændringsforslag nr. 2 om den udvidede personkreds. Det foreslås, at Arbejdsmarkedets Erhvervs sygdomssikring varetager retten til at indbringe Arbejdsskadestyrelsens afgørelser for Ankestyrelsen i sager, der ikke vedrører statsansatte.

Til nr. 6 og 7

Den udvidede personkreds, der foreslås i ændringsforslag nr. 2, indebærer ændringer af forslaget til § 6 om finansiering af udgifterne til erstatning og godtgørelse, sagsoplysning samt administration.

Efter arbejdsskadesikringsloven finansieres udgifter til erhvervssygdomme af arbejdsgiverne ved betaling af bidrag til Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring. Dette gælder udgifter til erstatning m.v. og til administration m.v.

Sent diagnosticeret PTSD er ikke omfattet af arbejdsskadesikringsloven og kan derfor ikke finansieres af Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring uden særskilt hjemmel.

De væsentligste udgifter efter lovforslaget til erstatning m.v. påhviler Forsvarsministeriet.

Det foreslås på denne baggrund, at staten udbetaler erstatning m.v. til tilskadedekomne statsansatte. Det foreslås, at det er de enkelte statsinstitutioner, der finansierer udgifterne vedrørende deres ansatte. Dette svarer til princippet i lovforslaget.

For andre personer end statsansatte foreslås det, at udgifterne også betales af staten, der får refusion fra Arbejdsmar-

kedets Erhvervssygdomssikring for udgifterne. Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring får i den forbindelse adgang til at indbringe Arbejdsskadestyrelsens afgørelser for Ankestyrelsen, jf. ændringsforslag nr. 5.

Det foreslås videre, at Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomssikring får hjemmel til at opkræve et tillæg til bidraget efter § 58 i arbejdsskadesikringsloven hos arbejdsgiverne, dog ikke hos statslige arbejdsgivere.

Det bemærkes, at det ikke er muligt at skønne over de økonomiske konsekvenser af udvidelse af den sikrede personkreds.

Til nr. 8

Det foreslås i overensstemmelse med formålet med lovforslaget, at loven også gælder for sager, hvor forældelse måtte være indtrådt før lovens ikrafttræden, herunder for de sager, der vil blive genoptaget efter forslagens § 7, stk. 2.

Til nr. 9-14

Forslagene er konsekvenser af ændringsforslag nr. 2 om den udvidede personkreds.

Ane Halsboe-Jørgensen (S) Bjarne Laustsen (S) Jens Joel (S) Jan Johansen (S) Leif Lahn Jensen (S)

Lennart Damsbo-Andersen (S) Pernille Rosenkrantz-Theil (S) fmd. Nadeem Farooq (RV) Andreas Steenberg (RV)

Eigil Andersen (SF) Karsten Hønge (SF) Özlem Sara Cekic (SF) Finn Sørensen (EL) Christian Juhl (EL)

Jørgen Arbo-Bæhr (EL) Hans Andersen (V) Louise Schack Elholm (V) Claus Hjort Frederiksen (V)

Jakob Engel-Schmidt (V) Peter Juel Jensen (V) Inger Støjberg (V) Ulla Tørnæs (V) Fatma Øktem (V)

Bent Bøgsted (DF) nfm. Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) René Christensen (DF) Pia Adelsteen (DF)

Joachim B. Olsen (LA) Mai Mercado (KF)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Socialdemokratiet (S)	47	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	22	Siumut (SIU)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	12	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Liberal Alliance (LA)	9		

Oversigt over bilag vedrørende L 104

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar, høringsnotat og ligestillingsvurdering, fra beskæftigelsesministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Henvendelse af 23/1-2014 fra advokat Mads Krøger Pramming, Soldaterlegatet
4	Høringssvar og høringsnotat, fra beskæftigelsesministeren
5	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
6	Henvendelse af 16/2-2014 fra FTF
7	1. udkast til betænkning
8	2. udkast til betænkning
9	Ændringsforslag, fra beskæftigelsesministeren
10	3. udkast til betænkning
11	Henvendelse af 25/2-2014 fra FTF
12	4. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 104

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelsen af 23/1-2014 fra advokat Mads Krøger Pramming, Soldaterlegatet, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
2	MFU spm. om kvartalsvis orientering om sagsbehandlingen af de genoptagne sager efter vedtagelsen af lovforslaget, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
3	MFU spm. om, hvor mange sager om psykisk sygdom hos veteraner der har været forelagt for Erhvervssygdomsudvalget de sidste 5 år, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
4	MFU spm. om, efter hvilke kriterier »veteransager« om psykisk sygdom bliver forelagt for Erhvervssygdomsudvalget, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
5	MFU spm. om, hvor mange »veteransager« der siden juli 2013 er truffet afgørelse om anerkendelse af psykisk sygdom i, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
6	MFU spm. om, hvilke oplysninger Arbejdsskadestyrelsen indhenter og tillægger vægt i forbindelse med vurderingen af psykisk sygdom hos veteraner, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
7	MFU spm. om anerkendelse af psykisk sygdom i sager, der er genoptaget, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
8	MFU spm. udmåling af erstatning, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
9	MFU spm. om., hvorvidt der ved debut af symptomer mere end 6 måneder efter belastningernes ophør ikke vil kunne ske anerkendelse af PTSD efter erhvervssygdomsfortegnelsen, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå

- 10 Spm. om teknisk bistand til udarbejdelse af ændringsforslag til loven,
til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm., om det er rigtigt, at Finansudvalgets aktstykke 425 af 12/8-1996
bliver fortolket af forsvaret således, at det kun dækker soldater, der
har været udsendt den 14/8-1996 eller senere, til forsvarsministeren,
og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, hvorvidt tidligere soldater, som er på førtidspension, får fra-
drag i pensionen, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar
herpå
- 13 Spm. om, hvor mange, som ikke er udsendte soldater eller andre stats-
ansatte personer, som har været udsendt, som har fået sent diagnosti-
ceret PTSD, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om genoptagelse af sager efter den ændrede praksis i Arbejds-
skadestyrelsen, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om ministerens kommentar til henvendelse af 16/2-2014 fra
FTF, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om, hvorfor der bør gælde en 30-årsforældelsesfrist, til beskæfti-
gelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om, hvilke sager der umiddelbart og uden at afvente vedtagelse
af en særlov har været grundlag for anerkendelse, til beskæftigelses-
ministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om, hvor lang tid Arbejdsskadestyrelsen forventer at være om at
oplyse de i spørgsmål 17 nævnte sager yderligere, til beskæftigelses-
ministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om, hvorfor Arbejdsskadestyrelsen ikke indhenter og tillægger
oplysninger fra nærtstående personer nogen betydning ved fastlæggel-
sen af, hvornår den skadelidte må anses for at være blevet syg, til be-
skæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om, hvilket belæg Arbejdsskadestyrelsen har for at opstille
grænser for fuldt sygdomsudbrud på henholdsvis 3-4 år og 1-2 år for
forelæggelse af PTSD-sager for Erhvervssygdomsudvalget og dermed
mulighed for anerkendelse af PTSD uden for erhvervssygdomsforteg-
nelsen efter opsamlingsreglen i arbejdsskadesikringslovens § 7, stk. 1,
nr. 2, 2. led, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm., om Arbejdsskadestyrelsen i en PTSD-sag vil fastholde diagno-
sen PTSD, i tilfælde hvor den skadelidtes psykiske sygdom først fuldt
ud er til stede mere end 4 år efter udsættelsen for svær psykisk belast-
ning, eller om Arbejdsskadestyrelsen i det tilfælde vil mene, at den
skadelidtes diagnose må være en anden end PTSD, til beskæftigelses-
ministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om, hvordan ministerens svar på spørgsmål 8 harmonerer med
Ankestyrelsens principafgørelse 6-12, som er bindende for Arbejds-
skadestyrelsen, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om ministerens kommentar til henvendelse af 25/2-2014 fra
FTF, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm., om Arbejdsskadestyrelsen eller ministeren har været i dialog
med Ankestyrelsen om Ankestyrelsens principafgørelse nr. 75-09, til
beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå

- 25 Spm. om, hvor mange veteransager Arbejdsskadestyrelsen forventer at forelægge for Erhvervssygdomsudvalget, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm., om forsinket PTSD med fuld sygdomsudbrud mere end 4 år efter udsættelse for svær belastning anerkendes efter en konkret vurdering eller forelægges Erhvervssygdomsudvalget, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå

Nogle af udvalgets spørgsmål til beskæftigelsesministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene og beskæftigelsesministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra V og KF.

Spørgsmål 7:

Ministeren bedes oplyse følgende:

- a) Om der i alle tidligere afgjorte sager, der nu er genoptaget (forvaltningsretligt), vil blive indhentet nye oplysninger til belysning af bl.a. de belastninger soldaten eller andre udsendte har været udsat for (hvis sagen tidligere har været afvist med begrundelse om, at der ikke er dokumenteret tilstrækkeligt alvorlige belastninger til anerkendelse af PTSD eller anden psykisk sygdom).
- b) Om der i disse sager vil blive indhentet yderligere og/eller nye lægelige oplysninger til brug for vurdering af, om der kan ske anerkendelse af psykisk sygdom efter reglerne i arbejdsskadesikringsloven?
- c) Om der i disse sager, hvis de overgår til behandling efter særloven, altid vil blive indhentet en (ny) psykiatrisk speciallægeerklæring med henblik på stillingtagen til, om der kan ske anerkendelse efter særloven.

Svar:

Til brug for besvarelsen har Arbejdsskadestyrelsen oplyst følgende:

»Ved genoptagelse af de tidligere afgjorte sager vil der ved vurderingen af, om genoptagelsen fører til et andet resultat, blive taget stilling til, om sagen er tilstrækkeligt oplyst, eller om der er behov for at indhente nye oplysninger for på nuværende tidspunkt at kunne tage stilling til sagen.

Det afhænger af den konkrete sag, om der vil blive indhentet yderligere oplysninger til belysning af belastningen. Arbejdsskadestyrelsen indhenter yderligere oplysninger om belastningen fra tilskadekomne selv eller arbejdsgiver, hvis det ud fra sagen i øvrigt vurderes, at en yderligere belysning af sagen kan føre til, at sagen kan anerkendes. I sager som står til at blive afvist af andre årsager, vil belastningen som udgangspunkt ikke blive yderligere belyst.

I tilfælde, hvor Arbejdsskadestyrelsen vurderer, at yderligere lægelige oplysninger kan føre til et andet resultat, vil styrelsen indhente oplysningerne. Såfremt der forud for Arbejdsskadestyrelsens vurdering af sagen i forhold til særloven foreligger en speciallægeerklæring, der stiller diagnosen PTSD opstået i tilknytning til udsendelsen, vil Arbejdsskadestyrelsen ikke indhente en ny psykiatrisk speciallægeerklæring.

Såfremt belastningerne vurderes at være tilstrækkelige til diagnosen PTSD, men sagen ikke kan anerkendes efter arbejdsskadelovgivningen, og der samtidig i sagen ikke foreligger en psykiatrisk speciallægeerklæring med denne diagnose, vil Arbejdsskadestyrelsen indhente en psykiatrisk speciallægeerklæring til belysning af, om den pågældende lider af posttraumatisk belastningsreaktion, og om sygdommen er opstået i tilknytning til og som følge af udsendelsen.«

Jeg kan henholde mig til Arbejdsskadestyrelsens oplysninger.

Spørgsmål 17:

I forlængelse af svar på spørgsmål 5 om antal afgjorte sager siden sommeren 2013 (19 anerkendte), ønskes oplyst, om Arbejdsskadestyrelsen har gennemgået alle sager med henblik på at bedømme i hvilke sager, der umiddelbart og uden at afvente vedtagelse af en »særlov«, har været grundlag for anerkendelse? Hvis dette ikke er tilfældet, ønskes det oplyst, hvor mange sager Arbejdsskadestyrelsen cirka har gennemgået og vurderet siden sommeren 2013?

Svar:

Til brug for besvarelsen har Arbejdsskadestyrelsen oplyst følgende:

»Arbejdsskadestyrelsen gennemgik i august 2013 alle sager, der på daværende tidspunkt var anmodet genoptaget, eller som havde afventet den lempede praksis i lyset af udredningen om forsinket PTSD og depression efter exceptionelle belastninger. Ved gennemgangen blev det vurderet, om sagen forventedes at kunne anerkendes efter den nye praksis, samt om sagen manglede oplysninger for at kunne vurderes endeligt. Efterfølgende anmeldte sager er løbende blevet vurderet, og sagsoplysning er påbegyndt. Således er alle sager blevet gennemgået siden sommeren 2013.

Som følge af drøftelserne om etableringen af en særordning for udsendte soldater, som senere førte til fremsættelsen af lovforslag nr. L 104, besluttede Arbejdsskadestyrelsen, at afgørelse i sager, som skal vurderes efter særloven, af hensyn til de tilskadekomne afventer lovforslagets vedtagelse med henblik på, at der kan træffes én samlet afgørelse i sagen.

I den nuværende sagsbehandling prioriteres sager, som det vurderes sandsynligvis kan anerkendes efter arbejdsskadesikringsloven, med henblik på at få afgjort så mange sager som muligt før særlovens vedtagelse. Derudover er det prioriteret at indhente manglende oplysninger, herunder lægeerklæringer og høringer af arbejdsgiver i de sager, der manglede oplysninger.

Som det fremgår af svaret på spørgsmål 18 forventer Arbejdsskadestyrelsen inden udgangen af 2014 at have afgjort alle sager, som er anmeldt før 1. januar 2013, i det omfang det er muligt at få tilvejebragt de nødvendige oplysninger.«

Jeg kan henholde mig til Arbejdsskadestyrelsens oplysninger.

Spørgsmål 19:

I forlængelse af ministerens svar på spørgsmål 6 bedes ministeren redegøre for, hvorfor Arbejdsskadestyrelsen ikke indhenter og tillægger oplysninger fra nærtstående personer nogen betydning ved fastlæggelsen af, hvornår den skadelidte må anses for at være blevet syg? Ministeren bedes oplyse, hvorfor netop oplysninger fra de personer, der står den psykisk syge nær, ikke tillægges betydning af Arbejdsskadestyrelsen og især i veteransager, hvor det er velkendt at soldaterne – især Balkansoldaterne – efter hjemkomst ikke var klar over, hvorfor de havde det som de havde, og hvor en del mere eller mindre ubevidst indrettede sig, så de kunne holde deres psykiske gener nede, eventuelt dulmet med alkohol. Spørgsmålet stilles på baggrund af, at det må forventes, at domstolene vil tillægge sådanne forhold vægt ved vurderingen af, hvornår den skadelidte må anses for at være blevet syg.

Svar:

Arbejdsskadestyrelsen har til brug for besvarelsen oplyst følgende:

»Ved afgørelse af en arbejdsskadesag foretager Arbejdsskadestyrelsen en samlet vurdering af alle oplysninger i sagen, hvor dokumentation for henholdsvis debut af symptomer og en fuld sygdomsdebut er et af flere forhold, der skal være klarlagt.

Når Arbejdsskadestyrelsen skal vurdere, om og i givet fald hvornår der er fuld sygdomsdebut i form af en psykiatrisk diagnose som for eksempel PTSD, anvendes lægelige oplysninger. Vidneudsagn fra nærtstående personer vil som udgangspunkt ikke kunne udgøre dokumentationen for en psykiatrisk diagnose.

Derimod vil oplysninger fra tilskadekomne selv eller nærtstående personer om, at der har været mere uspecifikke symptomer, blive tillagt betydelig vægt ved vurderingen af, om der er symptomer inden for seks måneder, således som det siden sommeren 2013 har været et krav efter erhvervs sygdomsfortegnelsen.«

Jeg kan henholde mig til Arbejdsskadestyrelsens oplysninger.

Spørgsmål 20:

Med henvisning til ministerens svar på spørgsmål 4 bedes ministeren oplyse, hvilket belæg Arbejdsskadestyrelsen har for at opstille grænser for fuldt sygdomsudbrud på henholdsvis 3-4 år og 1-2 år for forelæggelse af PTSD-sager for Erhvervssygdomsudvalget og dermed mulighed for anerkendelse af PTSD uden for erhvervssygdomsfortegnelsen efter opsamlingsreglen i arbejdsskadesikringslovens § 7, stk. 1, nr. 2, 2. led? Ministeren bedes oplyse, om Arbejdsskadestyrelsen ikke derved tilsidesætter, at der netop i sager - hvor vi er uden for erhvervssygdomsfortegnelsens område og derved udenfor området, hvor der findes medicinsk dokumentation eller videnskabelig evidens – skal foretages en meget konkret vurdering i det enkelte tilfælde?

Svar:

Jeg har forelagt spørgsmålet for Arbejdsskadestyrelsen, som har oplyst følgende:

»Praksis for forelæggelse af sager for Erhvervssygdomsudvalget er besluttet efter indstilling fra Erhvervssygdomsudvalget i forbindelse med drøftelserne af ændringen af fortegnelsens krav til anerkendelse af PTSD på baggrund af udredningen om forsinket PTSD og depression efter exceptionelle belastninger i udvalget i 2013.

Der er således ikke tale om en praksis for anerkendelse af disse sager, men alene en praksis for forelæggelse af disse sager for udvalget.

Beskrivelsen af praksis for forelæggelse af sager for Erhvervssygdomsudvalget handler alene om de sager, der altid vil skulle forelægges for Erhvervssygdomsudvalget. Det er ikke en udtømmende opregning af sager, der kan forelægges. Ved siden af dette er det derfor stadig muligt – efter en konkret vurdering, jf. lovens § 7, stk. 3, – at forelægge en sag, såfremt Arbejdsskadestyrelsen skønner, at der er mulighed for, at sygdommen vil kunne anerkendes.«

Jeg kan henholde mig til Arbejdsskadestyrelsens svar.